

Britanya'nın İç Jeopolitik Sorunu İrlanda 'IRA': Belfast "Hayırlı Cuma" Anlaşması Ardından Devam Eden IRA'nın Varlığı

Yusuf Ertuğral*

Avrupa yer alan azınlık toplumlarıyla ve coğrafi ve ekonomik özellikleri ile ayrı bir devlet olma iddiasında bulunan milliyetçi gruplarla ilgili yapılan akademik araştırma çalışmalarında ciddi bir artış görülmektedir. Avrupa basının fazla gündeme getirmediği ama patlamaya hazır hareketler söz konusudur. İçine kapanık ve dünyadaki gelişmelere ilgisiz gibi görünen Belfast'ta barış sonrası sakinlik söz konusu ise de kıpırdanmalar vardır, nitekim sosyal yapıda bir takım değişimler yaşanmıştır. En önemli değişim örneği olarak da iki toplum (Katolikler ve Protestanlar) arasındaki nüfus oranında Katoliklerin lehine olan gelişmelerdir. (Özçağatay:1998:169-170)

Son yıllarda, Kuzey İrlanda'da yaşayan insanların sınıflandırılmasında fark edilir değişiklikler ortaya çıkmaya başlamıştır. "Barış Süreci"nin başlamasından bu yana giderek artan bir şekilde Kuzey İrlanda ortak kimliği ile genellikle Britanyalı / İrlandalı milliyetçi ayrımı çıkmaktadır. (Benedikter:2013:48)

Kuzey İrlanda'da iktidarı paylaşan 1998 Paskalya (Kutsal) Cuma antlaşması girişimlerinden önce çeşitli senaryolar üzerinde yorumlar yapılmıştır. Bu senaryolara göre Kuzey İrlanda'da artan bir şekilde topluluklar ayrışmaya devam edecek, ya da çoğunluklu yapıların devamı ve geliştirilmesi her iki topluluğun katkıları ile sağlanacaktır.

Birinci senaryonun olması durumunda Protestanlar batı şehirlerinden doğuya gidecek ve Katolikler de tam tersini gerçekleştireceklerdi. Bu durumda ise Katolik kesimlerin yoğunlaştığı bölgelerde İrlanda'ya katılmasına yol açabilecek, bu durumda self-determinasyon her iki topluluğa ayrı ayrı uygulanacaktı. (Şahin:2000:174)

Diğer bir ihtimale göre de Britanya Kuzey İrlanda'yı kaderine bırakılacaktı. Bu durumda ise ya İrlanda ile anlaşarak ya da Kuzey İrlanda'ya bağımsızlık verilerek gerçekleştirilecekti. Bu durumda ise adada IRA ve diğer Katolik güçler ile Proteston polis paramiliterler arasında çatışma çıkacağı tahmin edilmekteydi. Bu durumda her iki tarafta da yoğun mülteci kitlesi oluşma ihtimali doğacaktı. (Hadden:1994: 38)

Başka bir ihtimal ise Kuzey İrlanda bir bütün halinde kalacak ve her iki topluluğun temsilcilerinin yetkileri paylaşacağı kurumları devam ettirmek adına her türlü teşebbüs yapılacaktı. Söz konusu bu son yaklaşım Anglo-İrlanda Anlaşmasının temelini oluşturmuştur. Aynı anlaşmayı Britanya ve İrlanda Hükümetleri arasında imzalanan Ortak Downing Street Beyannamesinde de ortaya konmuştur. Bu beyannamede Provisional IRA'ya silah bıraktırmak için self-determinasyon konusu ve Kuzey İrlanda'nın Birleşik Krallık'ın bir parçası olarak kalması için sürekli her hangi bir stratejik veya eko-

*Beykent Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Doktora Bölümü Öğrencisi

nomik Britanya çıkarının bulunmadığı konusunun vurgulanmasına, özel bir önem verilmiştir. Beynamede, İrlanda halkının self determinasyon hakkının, Kuzey İrlanda halkının İrlanda ile birleşmeyi kabul veya reddetme hakkında bağlı olduğunun belirtilmesi, söz konusu bu beyannamenin Sinn Fein veya IRA tarafından kabul edilmesini zorlaştırmıştır, nitekim onlara göre Kuzey İrlanda'nın kendi başına self-determinasyon hakkı bulunmamaktadır. (Hadden: 1994: 38)

Ortak Downing Street Beyannamesinden iki konu karşımıza çıkmaktadır. Birinci çıkarılacak konu, her iki İrlanda'nın birleşmesi kısa vadede gerçekleşecek bir hedef olmaktan artık çıkmıştır. Bölgede çoğunluğu halen İrlanda ile birleşme taraftarı olmayan Protestanlar oluşturmaktadır. İkinci çıkarılacak konu, toplulukların karmaşık bir biçimde yaşamaya devam edecekleri gerçeğidir ve Kuzey İrlanda'nın önünde iki seçenek mevcuttur. İlk seçenek Kuzey İrlanda özel bir yönetim birimi olarak Birleşik Krallık içinde kalacaktır ya da ikinci seçenek olarak İrlanda'ya bağlı ve geniş özerkliğe sahip bir bölge olacaktır. Sorunun karmaşıklığı egemenliğin Birleşik Krallık 'tan İrlanda'ya devredilmesi ile ortadan kalkmayacaktır. (Şahin:2000:175)

Birleşik Krallık Devlet Profili ve IRA (Etnik Milliyetçilik) Sorunu

Birleşik Krallık, İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda devletlerinin yanı sıra ana kıta etrafındaki takımadalardan meydana gelmektedir. İngiltere Britanya adasının toplam yüz ölçümünün yaklaşık %65 ini kapsamaktadır ve toplam nüfusun % 83'ünü oluşturmaktadır. Birleşik Krallık sistemine bağlı olmasına karşın, kendi yerel parlamentosuna sahip olmayan tek devlet İngiltere'dir. Bunun nedeni ise İngiltere'nin hâkim ve merkez unsur olmasıdır. Bu nedenden dolayı uluslararası literatürde İngiltere ve Bir-

leşik Krallık (United Kingdom) ifadeleri bir birlerinin yerlerine kullanılabilir. (Write:1998:169)

20.yüzyılın başlarından itibaren Birleşik Krallık içindeki etnik yapıda önemli değişiklikler oluşmuştur. Kapsayıcı "Britanyalı" teriminin yaygın kullanımıyla söz konusu etnik yapı ve görünümü büyük ölçüde gizlenmiş olsa da, "Birleşik Krallık" aslında birçok etnik yapıya toplu olmuştur. İskoçya, Güney Galler, Kuzey İrlanda, Liverpool ve kısmen de başkent Londra' da bazen "dört ulus" uyumlu sayılacak bir akrabalık bağı içinde bir arada yaşanmıştır. Fakat etnik yapı kavramı, 1970 yıllara kadar dönemde uzak bir kavramken 2.Dünya savaşı sonrası yılları olan 1945'ten itibaren Karayipler, Hindistan, Pakistan, Bangladeş ve Afrika bölgelerden gelen önemli sayıdaki göçler etnik karışıma yeni bir sorun eklemiştir. 1960 yıllarında ayrıca Londra'ya (özellikle Kilburn) ve Birmingham'a İrlanda'dan büyük bir göç gerçekleşmiştir. (Kearney:2015:306)

İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda'nın farklı tarihsel ve siyasal gelişmelerinden dolayı Birleşik Krallık 'ta üç değişik bölgesel özerklik biçimi oluşmuştur. (Benedikter:2014:174). İngiltere, krallığın bütünlüğünü ne kadar korumaya gayret etmiş olsa da Kuzey İrlanda, İskoçya ve Galler ülkeleri, son yıllarda elde ettikleri özerklik haklarıyla tam bağımsız bir devlet olma yolunda ilerlemektedirler. Bu bağlamda Anayasa reformunun ardından İskoçların bağımsız bir ülke olarak ortaya çıkacakları beklenen bir gelişme haline gelmiştir. Birleşik Krallık yükselen özerklik taleplerini dindirmek için bazı yetkileri devretme yoluna gitmekte ancak taleplerin ardı arkası kesilmemektedir. 18 Eylül 2014 İskoçya bağımsızlık referandumunda İngiltere büyük propaganda kampanyaları ve aşırı taviz ve vaatler ile İskoçya halkını birlik içinde kalmayı ikna etmiş ve referandum sonucu İskoç halkı

bağımsızlığa hayır oyunu kullanmıştır. Ancak İngiltere hükümetinin İskoç halkına verdiği tavizleri İrlanda ve Galler’de istemektedir. Ayrıca elde edilen her bir hak yeni bazı taleplerin dile getirilmesine sebep olmaktadır. (Çakmak:2014)

Kuzey İrlanda Sorunun Ortaya Çıkışı ve Devam Etmesinin Ana Nedenleri

Birleşik Krallık, dünyada teröre karşı yıllarca mücadele eden bir ülke olarak terörle mücadele konusunda araştırmacılar için tam bir laboratuvar durumdadır. 19. yüzyılın sonlarına doğru İrlanda sorunu ile başlayan tarihsel süreçle Birleşik Krallık’ın terör sorunu, daha çok ayrılıkçı terör olarak tanımlayacağımız İrlanda Cumhuriyet Ordusu (İrish Republican Army-IRA) ortaya çıkmıştır.(Bal,Özeren:2010:238)

Kuzey İrlanda’da günümüzde yaşanan anlaşmazlığın kökeni özellikle 17. yüzyılda 150,000 civarında İskoçya’dan ve 20,000 civarında İngiltere’den getirilen Protestan göçmenlerin İrlanda’nın kuzeyindeki dokuz kantonu kapsayan Ulster bölgesine yerleştirmesine dayanmaktadır.¹

Göçmenler, yerli Katolik halka karşı Protestan üstünlüğünü sağlayabilmek için bölgeyi garantiye alacak bir amaca uygun olarak yerleştirilmiştir. Katoliklerden zorla alınan topraklar Protestanlara dağıtılmış bunu sonucu olarak da mezhep çatışmaların temeli atılmıştır. 18. yüzyılda uzun süre devam eden savaşlar nedeniyle Katolik halkın önemli bir kısmı ölmüş ya da göç etmek zorunda kalmışlardır. 18. yüzyılın sonlarında Kral William’ın (William of Orange) Katolik Kral James II’yi, Protestan güçlerinin desteğiyle yenmesi ‘Orange düzeninin (Protestan düzeni) başlangıcı olmuş, bundan doğan anlaşmazlıklar değişik biçimlerde günümüze kadar devam etmiştir. 20. yüzyılın çeyreğinde şiddet olaylarının artmasıyla yeniden gündeme gelen Ku-

zey İrlanda sorunun temellerini atmıştır. (Gürses:1998:103)

Kuzey İrlanda sorunun ortaya çıkışında din ögesinin ayrı bir olgu olarak düşünülmesi konusunda Emin Gürses bunun doğru bir kanı olmadığını belirtmektedir (Gürses:1997:39). Paul Nolan’a göre de dini farklılıklar kendi başına sorunu açıklamakta yetersiz kalacağını vurgular. Kuzey İrlanda’da yaşanan şiddet sırf dini temelli bir sorun değildir. Zira din burada iki farklı etnik kimliğin sembolü olarak ortaya çıkmaktadır. (Nolan: 2012:18). Birleşik Krallık eski Başbakanı ve İşçi partisi lideri Tony Blair’e göre ise birlik yanlıları milliyetçilerle sadece siyasi ve basit bir dinsel anlaşmazlık içinde değildir. İki toplumun müzikleri, konuşmaları, davranışları ve doğaları da birbirinden farklı özellikler barındırmaktadır. Doğal olarak Protestan/Katolik ayrımı ve bunun da kültürel, dinsel çağrışımları mevcuttur ancak bu dini tartışma uzun zaman önce farklı toplumlar arasındaki bir kabile tartışması kapsamına girmiştir. (Blair: 2012:179)

Protestanlarla eşit statüye Kuzey İrlanda’daki Katolikler sadece siyasal ve ekonomik gücü elinde bulunduran sahip olmayı değil, milliyetçi duygularla hareket etmeleri nedeniyle İrlanda Cumhuriyeti ile de birleşmeyi de amaçlamakta olup, buna karşılık Protestanlar İngiltere ile birleşmeyi savunmaktadırlar. (Nolan: 2012: 139). Bu nedenle Katoliklere milletçi/cumhuriyetçi Protestanlara ise birlikçi (unionist) denilmiştir. Her ne kadar bütün birlik yanlıları Protestan ve bütün Milliyetçiler Katolik değilse bile, dinsel ve siyasi olarak her iki grup da büyük ölçüde homojenlik göstermektedir. (Woodwell:2005:183).

Birleşik Krallık’ın Kuzey İrlanda’ya Yetki Devri (Devolution) Süreci ve Görüşler

Kuzey İrlanda’da özerklik sürecinin kar-

maşık bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Şöyle ki; Kuzey İrlanda'da özerklik, farklı toplulukların içinde bulunduğu, dinamik işler durumunda bölgesel siyasal bir hükümetin gerçekleşmesine sıkı bir şekilde bağlıdır. Günümüzde dahi birlik-Protestan destekçilerinde 1998 yılında yapılan Belfast Karfreitag Anlaşması'na karşı güçlü bir muhalefet bulunmaktadır. Dahası Kuzey İrlanda'daki etnik-kültürel gruplar arasındaki ilişkiler, genel toplumsal düzeyden daha çok, siyasal düzeyde düzelmiştir. (Benedikter:2014:184)

1998 yılından bu yana Birleşik Krallık'ın devlet inşasında belli bir aksayan gidiş gözlenmektedir. Büyük ve zengin "bölge" olan İngiltere, merkezi olarak yönetilirken, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda özerklik yetkilerinin devrinden yararlanmaktadır. (Jeffery, Wincott:2006). Eski İşçi Partili Tony Blair'in 1997'de Birleşik Krallık'ın Başbakanı olması, Kuzey İrlanda sorunu açısından dönüm noktalarından biri olmuştur. İşçi partisi tarafından uygulanmaya başlayan devolution, geleneksel merkezi Britanya devlet inşası ve temel eksen olarak güçlü bir ulusal parla-

mento ile radikal bir gelişmeye adım atılmıştır. Ancak bir benzeri durumda olan Fransa'daki gibi ülkenin bütün bölgelerini koordine etmek için bu güç kullanılmamıştır. (Hopkins:2002)

Devolution çerçevesinde merkezi düzenlenen bölgesel yetkilerin belirli alanları, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda'nın demokratik olarak seçilen bölgesel meclislere ve bölgesel-hükümetlere devredilmiştir. Bunun sonucu olarak merkezi devlet İngiltere için yasama ve yürütmeden sorumlu kalmaya devam ederken, merkezi politik alanlar demokratik meşru kurumlar tarafından bölgelerde şekillendirilmenin önünü açmıştır. (Benedikter:2014:185). Jeffery ve Wincott başlangıç aşamasındaki bu durumu "Britanya devletinin çarpık gidişi" olarak tanımlamaktadır. (Jeffery, Wincott:2006:2)

Devolution sürecinde Birleşik Krallık İskoçya'ya ve Galler'e izin vermektedir. Kuzey İrlanda'daki uzun süren iç etnik sorun Karfreitag (İsa'nın çarmıha gerildiği Cuma) anlaşması olarak bilinen anlaşma ile çözülebilmiştir. Söz konusu bu

anlaşmayı Katolik partiler, Birleşik Krallıkta kalma koşulu ile kabul etmişlerdir. Özerklik hakkının kullanımı için uzun vadeli bir zamana yayılmıştır ve her iki taraf farklı bakış açılarıyla yorumlamışlardır. Nitekim bu özerklik hazırlığı 2002 yılından beri ortak bir hükümetin kuruluşundaki sorunlar nedeniyle durmuştur. (Benedikter:2014:173)

Barış Anlaşması Sonrası Mevcut Durum ve Yaşanan Gerginlikler

Kuzey İrlanda'da iktidarı paylaşan 1998 tarihli Belfast "Hayırlı Cuma" Paskalya Cuması olarak da bilinen anlaşma sonrası Ulster'de² güvenilir olmayan bir durum söz konusudur. Katolikler ve Protestanlar, her zamankinden daha fazla iki topluma bölünmüş durumdadır. 1998'deki Paskalya Cumasında, iki taraf bir iktidar paylaşımı mutabakatına ulaştılar, ancak Kuzey, Serbest İrlanda Cumhuriyeti'yle birleşmeli mi ana temel sorusuna çözüm bulamadığı için çok geçmeden bu çözüm sonuçsuz kalmıştır. Çoğu Katolik'in talep ettiği şeyi, Protestanlar öfke içinde reddetmektedir. (Roskin:2014: 93)

Anlaşma sonrasında resmi siyasal ilerlemenin her ne kadar yavaş geliyor olmasına karşın diğer şartlar iyileşmiştir. Yerel ekonomi büyümüş, güvenlik kısıtlamaları azaltılmış ve kamuoyundaki iyimserlik artmıştır. En önemlisi, siyasal çıkmaza rağmen ana militan gruplar ateşkes halinde olup ciddi şiddet olaylarının yeniden başlama ihtimali daha düşük gözükmektedir. Ancak çatışma, karşılıklı olarak birbirini dışlayan taraflardan olan Birleşik İrlanda'yı savunan ve onun karşıtı tarafı olan Kuzey İrlanda dâhil Birleşik Krallığı savunan iki milliyetçilik anlayış mevcuttur. Söz konusu bu iki milliyetçi grup yıllar içinde değişime uğramış ve karmaşık sosyo-politik kültürel yapılara dönüşmüşlerdir. Protestan-Birlikçiler ve Katolik-Milliyetçiler ayrı politik-kültürel ortamlar geliştirmişlerdir. (Kapaklıka-

ya:2009:98)

Kuzey İrlanda'da terör örgütü İrlanda Cumhuriyeti Ordusu'nun (IRA) 2005 yılında silahları bırakmasının ardından 11 yılı geçmesine rağmen Kuzey İrlanda'nın hala insanların ayrılmış cemaatler içinde yaşadıkları bölünmüş bir toplum olmaya devam ettiği gözlenmektedir. Söz konusu bu gerginliğe en yakın örnek olarak Mayıs 2015'de Kuzey İrlanda'nın başkenti Belfast'ın ayrılıkçı mahallerinden birinde işlenen cinayetin ardından üç ay sonra da tekrarlanan cinayetlerde IRA üyelerinin sorumlu olduğunun anlaşılması barışın halen bir kaygan zeminde olduğunu göstermektedir. (The Economist:2015)

Belfast'ta art arda yaşanan bu cinayetlerin ardından ayrılıkçı IRA'nın varlığını sürdürdüğü ve yeniden şiddet olayların giriştiği iddiaları üzerine başlayan siyasi kriz üzerine hükümet ortağı Ulster Birlik Partisi, IRA'nın siyasi kanadı Sinn Fein'in güvenilir olmadığını belirterek Kuzey İrlanda Başbakanı Peter Robinson görevinden istifa ederek hükümetten ayrılmıştır. (The Guardian:2015)

2013 yılının Ocak ayında Kuzey İrlanda'da Belfast Belediye Meclisi'nin tartışmalı kararlar aldığı belediye binası önünde yüz yılı aşkın süredir dalgalanan Birleşik Krallık bayrağının sadece yılın belirli günlerinde göndere çekilmesi kararı sonrası büyük tepki çekmiş barışçıl protesto gösterilerin yerini çatışmaya bırakmıştı.(euronews:2013). Söz konusu bu tepkinin derinden gelen bir huzursuzluğun belirtileri olarak görmek gerekir.

Bayrak krizi konusunda Queen Üniversitesi Belfast tarafından 2014'te yayınlanan "The Flag Dispute: Anatomy of a Protest" (Bayrak uyuşmazlığının ayrıntılı anatomisi) raporda barış sonrası toplumdaki ve sokaktaki devam eden huzursuzluğun izlerini ayrıntılı analiz etmekte ve ispatlamaktadır. (Nolan, Bryan, Dwyer,

Hayward, Radford ve Shirlow:2014)

Paskalya Cuma Anlaşması sonrası 1974'ten beri kapalı olan Stormont'taki önceleri Protestelaların egemenliğinde olan ve bundan dolayı da Katoliklerin protestolarına sahne olan Kuzey İrlanda Meclisi tekrar açılmış ve nispi temsil sistemi kullanılarak seçim yapılmaya başlanmıştır. Bakanlıklar dengeli bir şekilde verilmektedir. Stormont'taki partilerin çoğu, en az bir bakanlık almaktadır. Siyaset bilimciler hizipleşmiş toplumların 'Ortaklaşma' olarak adlandırılan bütün büyük partilere kabinede yer vererek, yürütme düzeyinde siyasi iktidarın paylaşması sisteminin kimi zaman yararlı olacağını ifade etmektedirler. Ancak, Kuzey İrlanda'da önemli bir ilerleme olamamıştır. (Roskin:2014:94)

Sonuç

Birleşik Krallık günümüz dünyasında ulusal azınlıklar konusunda hem sahip olduğu ulusal azınlık sorunları hem de bu sorunlara bulduğu çözümlerle önemli bir referans noktası olarak kullanılmaktadır. Kuzey İrlanda deneyimi başarılı bir

barış süreci örneği olarak görüleceği gibi aynı zamanda geçmişte yaşanan çatışmanın günümüzde derin bölünmüşlük yaşayan toplumlara tipik bir örnek olabileceği konusunda da dikkatleri çekmek istemiştir.

Kuzey İrlanda'da zor bir barış süreci, hassas bir zeminde üzerinde sürmektedir. Birleşik Krallık'ın Kuzey İrlanda uzun süren etnik sorununu anlaşma sonrasında Katolik partiler, özerklik hakkını kullanım koşulu ile Birleşik Krallıkta kalmayı kabul etmiş olsa da sonuç itibarıyla 2002 yılından bu yana ortak hükümetin kuruluşu sorunları nedeniyle özerklik hazırlığı durmuştur.

Bunun en büyük etkenler olarak düşük düzeyli şiddet, belirli aralıklarla görülen toplumsal huzursuzluklar, siyasal uzlaşmazlıklar ve elit seviyedeki barış anlaşmasından kamuoyunun duyduğu hoşnutsuzluklar belirgin olarak hissedilmesini gösterebiliriz. Sorunun çözümü için silahların susması temel şarttı getirilmiş olsa da söz konusu barış sonrası yeterli olmadığı görülmüştür.

Kuzey İrlanda'da Belfast belediye meclisine aldığı kararla Birleşik Krallık bayrağının sadece belirli günlerde göndere çekilmesi kararı sonrası oluşan huzursuzluk "Çatışma Çözümü" çabalarında küçük ve önemsiz gibi görülen ayrıntıların büyük ve önemli sonuçlar doğurabileceğini göstermiştir. Buradaki sorun bir taraf için "olmazsa olmaz" addedilen bir unsurun, karşı tarafın kırmızı çizgisi olarak görünmeye devam ettiği müddetçe uzlaşmanın olamayacağını göstermektedir.

Kuzey İrlanda'da çözümün aşamalarından alternatif olarak düşünülen Güç bölüşümü (consociationalism)³ ciddi tartışmaları da beraberinde getirerek görüş farklılıkları oluşturmaktadır.

Kuzey İrlanda'daki anlaşmazlıklarda, Protestanların bir bölümü güç bölüşümünü reddetmektedir. Şöyle ki; içinde buldukları durum kendi çıkarlarıdır ve bu ayrıcalıklı durumlarını kaybetmek istememektedirler, radikal Katolik milliyetçilerin bir kısmının güç bölüşüne karşı çıkmalarının temel nedenleri arasında ise İrlanda Cumhuriyeti ile bütünleşme amaçlarına hizmet etmemesidir. McGarry ve O'Leary'e göre, "güç bölüşümü prensipleri etnik grupların haklarını, kimliklerini, özgürlüklerini ve imkânlarını güvenceye altına almak ve zorla asimilasyon olmadan eşitlikten yararlanmayı sağlayacak siyasal ve toplumsal kurumları oluşturmaktadır." (McGarry ve O'Leary:1993: 35-35)

Sonuç olarak, söz edilen bu görüş de bireyin özgürlüğünü vurgulamak yerine, etnik topluluklar üzerine yoğunlaşmakta ve böylece etnik gruplaşmaların devamlılığı ve dolayısıyla etnik sürtüşme olasılığının güncelliğini korumasını bir nevi güvence altına almaktadır. (Gürses: 1998: 260)

Notlar

1. Bugünkü Kuzey İrlanda altı kantondan

oluşmaktadır.

2. Ulster; İrlandalılar tarafından kullanılan bir terimdir. İrlanda devleti tarihte dört bölgeye ayrılmıştır. Bu bölgelerden olan Ulster kabaca Kuzey İrlanda topraklarını tamamını ve İrlanda Cumhuriyeti'nin üç ilini kapsamaktadır.

3. Etnik olarak bölünmüş toplumlarda idari gücün etnik topluluklar arasında orantılı bir biçimde paylaşıldığı bir siyasal yapılanmadır. Güç bölüşümü sisteminde her etnik grup kültürel otonomiye sahiptir. Kamu gelirleri orantılı olarak bu toplumsal birimler arasında paylaşılır. Toplumsal kesimleri temsil eden siyasi partilerce kurulmuş bir koalisyonca yönetilebilirler. Kamu sektöründe orantı gözetilir. Ayrıca azınlıklar kendileri için önemli olan konularda alınan kararlarda anayasal veto hakkı verilir. (Gürses:1998:260).

Kaynakça

Bal, İ. & Özeren, S.(Eds.). (2010). Dünya-da örneklerle terörle mücadele (7th ed.). Ankara: Usak Yayınları.

Benedikter, T. (2014). Modern özerklik sistemleri, Çeviren: Hülya Türker. Ankara: Nika Yayınevi.

Benedikter, T. (2013). Etnik uyuşmazlığın özyönetimle çözümü, Diyarbakır: Aram Yayınevi.

Blair, T. (2012). Bir yolculuk, Çeviren: Enver Günsel. İstanbul: Pegasus Yayınları.

Çakmak, H. (25 Eylül 2014), Birleşik Krallık dağılmadı, ama!. 21.Yüzyıl, <http://www.21yyte.org/tr/arastirma/ingiltere/2014/09/25/7769/birlesik-krallik-dagilmadi-ama> (Erişim Tarihi: 27 Şubat 2016).

Gürses, E. (1998). Milliyetçi Hareketler ve Uluslararası Sistem, İstanbul: Bağlam Yayınları.

Gürses, E. (1997). Ayrılıkçı Terörün Anatomisi IRA-ETA-PKK, İstanbul, Bağlam

Yayınları.

Hadden, T. (1994). Northern Ireland, Hugh Miall, (ed). Minority Rights in Europe: The Scope for a Transnational Regime, içinde, Royal Institute of International Affairs, Londra.

Hopkins, J.(2002), Devolution in Context: Regional, Federal and Devolved Government in the European Government, Londra.

Jeffery, C., Wincott, D., 'Devolution in the UK: Statehood and Citizenship in Transition, in: PUBLIUS, The Journal of Federalism 2006, in: www.publius.oxfordjournals.org/cgi/content/full/36/1/3 [Erişim Tarihi: 3 Mart 2016].

Kapaklıkaya, İ. (2009). Kürt açılımı Kuzey İrlanda perspektifi. İstanbul: Ağaç Kitabevi Yayınları.

Kearney, H. (2015). Britanya adaları tarihi, Çeviren: Ö.U. Hoşafçı. İstanbul: İnkilap Kitabevi.

Loyd, A., Mountains, Q., 'PKK leader offers Turkey an olive branch to end war' (26 Mayıs 2009), The Times, <http://www.thetimes.co.uk/tto/news/world/europe/article2600025.ece> [Erişim Tarihi: 8 Mart 2016].

McGarry, J. ve O'Leary, B. (1993). (ed), Ayrıca bkz., Smooha, S. ve Hanf, T., "The Diverse Modes of Conflict-Regulation in Deeply Divided Societies", içinde, Smith, A.D. (ed.), (1992). Ethnicity and Nationalism, Brill, E.J., Leiden, New York, (s.33-45), [Referans veren kaynak: Gürses, E. (1998). Milliyetçi Hareketler ve Uluslararası Sistem, İstanbul: Bağlam Yayınları. s.260].

Nolan, P. (2012). Northern Ireland Peace Monitoring Report, Belfast: Community Relations Council.

Nolan, P., Bryan, D., Hayward, C.,

Hayward, Radford, K., Shirlow, P., The Flag Dispute: Anatomy of a Protest, Queen Üniversitesi Belfast, Rapor, (Aralık 2014), <https://www.qub.ac.uk/research-centres/isctsj/filestore/Filetoupload,481119,en.pdf> [Erişim Tarihi: 8 Mart 2016].

'Northern Ireland's crisis' (19 Eylül 2015), The Economist, <http://www.economist.com/news/britain/21665069-devolved-government-limbo-pressure-find-solution-rising-under-gun> [Erişim Tarihi 7 Mart 2016].

Özçağatay, L. (1998). Kuzey İrlanda ve IRA, İstanbul, Papirüs Yayınları.

'Police fire plastic bullets in fifth night of Belfast unrest' (8 Ocak 2013), euronews, <http://www.euronews.com/2013/01/08/police-fire-plastic-bullets-in-fifth-night-of-belfast-unrest/> [Erişim Tarihi: 8 Mart 2016].

Roskin, M.G. (2014). Çağdaş Devlet Sistemleri. Çeviren: Bahattin Seçilmişoğlu. (7.Baskı), Ankara: Adres Yayınları.

Şahin, M. (2000). Avrupa Birliği'nin self-determinasyon politikası, Ankara: Nobel Yayın.

'Northern Ireland's political crisis: key questions answered' (10 Eylül 2015), The Guardian, <http://www.theguardian.com/politics/2015/sep/10/northern-irelands-political-crisis-the-key-questions-answered> [Erişim Tarihi: 7 Mart 2016].

Write, J R. (1998). Terrorism: An Introduction (1re ed). CA: Wadsworth Group.

Woodwell, D. (2005). "The "Troubles" of Northern Ireland Civil Conflict in an Economically Well-Developed State" Paul Collier ve Nicholas Sambanis (Ed.), Understanding Civil War, Washington: World Bank Publications.